

NOTITIE

Datum: Januari 2025

Betreft: Stand van zaken Regionaal Beleidsplan Rampenbestrijding en Crisisbeheersing 2023-2026

In januari 2023 is het Regionaal Beleidsplan Rampenbestrijding en Crisisbeheersing vastgesteld door het algemeen bestuur. Het beleidsplan beschrijft het beleid van Veiligheidsregio Haaglanden voor de multidisciplinaire voorbereiding op- en uitvoering van de rampenbestrijding en crisisbeheersing voor de periode van 2023-2026. In de zienswijzen op het risicoprofiel en beleidsplan is de VRH gevraagd om terugkoppeling te geven aan het AB over de voortgang van het beleidsplan. Dit is geagendeerd voor het AB van januari 2025.

Het beleidsplan voor de periode 2023-2026 zet in op het vergroten van de veerkracht van de crisisfunctionarissen en het versterken van de continuïteit van de crisisbeheersingsorganisatie. Daarnaast wordt er gewerkt aan een toegeruste en effectieve crisisbeheersingsorganisatie waarbij de voornaamste risico's centraal staan. De voornaamste risico's in Haaglanden zijn: bedreiging volksgezondheid, verstoring openbare orde, terrorisme, uitval energievoorziening en de gevolgen van extreem weer. Hier wordt aan gewerkt door alle diensten gezamenlijk en met externe crisispartners.

Met deze notitie blikken we terug op de eerste twee jaar van de termijn en kijken we kort vooruit naar de komende twee jaar van de looptijd van het beleidsplan. We starten met een beschrijving van de huidige maatschappelijke ontwikkelingen zodat we de werkzaamheden in perspectief kunnen plaatsen. Daarna wordt ingezoomd op de specifieke thema's.

Maatschappelijke ontwikkelingen

De coronapandemie heeft geleid tot een internationale, langdurige crisis die vroeg om een ongekende aanpak. De verwachting is dat er meer ongekende en langdurige crises op ons af gaan komen, naast de welbekende flitsrampen en crises. Een sluimerende of langdurige crisis kan langzaam tot stand komen, uitdoven en ook weer (snel) aanwakkeren. Bij een ongekende crisis heeft een verstoring allerlei onverwachte cascade-effecten in andere systemen. De lessen uit de coronapandemie kunnen hier goed voor worden gebruikt. Op dit moment vormen de geopolitieke ontwikkelingen en militaire dreiging in Oost-Europa een risico om rekening mee te houden, evenals de gevolgen van klimaatverandering, bijvoorbeeld in de vorm van extreme neerslag zoals eind 2024 in Valencia naar voren kwam.

Leren en evalueren van en met elkaar

Om zo goed mogelijk voorbereid te zijn op de voornaamste risico's worden er jaarlijks gemiddeld 24 oefeningen georganiseerd voor de verschillende crisisteams binnen de VRH. Dit zijn oefeningen voor het CoPI, ROT, GBT en de ROT-BT opschalingsoefening. Ieder jaar wordt één van de voornaamste risico's van de regio gekozen en verwerkt in de scenario's van de oefeningen. In 2023 is het thema verstoring van de openbare orde in iedere oefening verwerkt. In 2024 was extreme neerslag het overkoepelende thema. Op die manier worden de multidisciplinaire plannen beoefend en raken de crisisfunctionarissen bekend met de bestaande plannen op het gebied van deze voornaamste risico's.

Ook aan het onderwerp stralingsincidenten bij het Reactor Instituut Delft (RID) is in 2024 hard gewerkt. In 2023 is het Rampenbestrijdingsplan voor het RID vastgesteld en in 2024 is dit thema op alle niveaus aan bod gekomen. De brandweereenheden die gealarmeerd worden voor incidenten bij het RID en de Officieren van Dienst van de brandweer, politie, geneeskundig en de gemeenten hebben een rondleiding kunnen volgen bij het RID en zijn in de gelegenheid gesteld om de eigen apparatuur te testen. Daarnaast zijn er twee crisisteamoefeningen georganiseerd met het RID. Naast straling en het RID is de afgelopen twee jaar flink geïnvesteerd in kennis van en over crisispartners. Meerdere keren per jaar worden ondertussen zo'n vijftien modules aangeboden vanuit kolommen en door verschillende crisispartners. Denk hierbij aan de waterschappen, het OM, defensie, netbeheerders, drinkwaterbedrijven, ProRail en

Salvage. De modules worden niet alleen voor crisisfunctionarissen van de VRH georganiseerd, maar zijn ook toegankelijk voor buurregio Hollands Midden. Deze crisisteamoefeningen en modules dragen bij aan de veerkracht van onze crisisfunctionarissen.

Deze crisisteamoefeningen vormen input voor de jaarlijkse rode dradenanalyse. Deze rode dradenanalyse is een wettelijke verplichting vanuit de Inspectie Justitie en Veiligheid en geeft een beeld van het functioneren van de hoofdstructuur. Naast de evaluaties van de oefeningen wordt hierin ook de trendanalyse van de GRIP-incidenten meegenomen. Ieder GRIP-incident in de regio wordt geëvalueerd op basis van de vijf crisisbeheersingsprocessen: *melding en alarmering, leiding en coördinatie, informatiemanagement, crisiscommunicatie en de overdracht naar de nafase*. In 2023 zijn er tien GRIP-incidenten geëvalueerd en één incident waar multidisciplinair is samengewerkt maar niet is opgeschaald via GRIP. In 2024 zijn er vijf GRIP-1 incidenten en drie GRIP-2 incidenten geëvalueerd (of gestart met de evaluatie in het geval van de Tarwekamp). Tot slot worden in de rode dradenanalyse ook de evaluaties van de grote evenementen in de regio meegenomen waar een multidisciplinaire voorbereiding aan vooraf ging. Het gaat dan om Veteranendag en Prinsjesdag. In 2024 is ook de evaluatie van de multidisciplinaire voorbereiding op de Tour de Femmes meegenomen.

Met het oog op goed werkgeverschap en duurzaam multidisciplinair personeelsbeleid is het van belang om de optimale randvoorwaarden voor de multipiketfunctionarissen te creëren. Dit draagt bij aan veerkrachtige crisisfunctionarissen. De multipiketfunctionarissen worden ingezet bij grote incidenten, rampen en/of crises, zoals bij de ongeregelde heden bij zalencentrum Opera het afgelopen jaar. De multipiketten worden ingevuld door medewerkers vanuit de veiligheidsregio, de brandweer, de GHOR, de politie en enkele gemeenten. In 2023 is daarom gewerkt aan het centraal en beter faciliteren van ongeveer veertig multipiketfunctionarissen. Zo is er een centraal aanspreekpunt binnen de veiligheidsregio voor alle multipiketfunctionarissen en zijn de taken en verantwoordelijkheden beter beschreven. Ook is er geïnvesteerd in personeelszorg. Er worden piketgesprekken gevoerd waarin de functionarissen zelf kunnen aangeven welke opleidingswensen ze hebben en er worden piketoverleggen georganiseerd waarin onder andere wordt teruggeblikt op incidenten en oefeningen. Ook is ingezet op crosssessies tussen piketgroepen. Als de functionarissen elkaar kennen, werkt het ook makkelijker en beter tijdens incidenten.

Plannen, procedures en processen

De afgelopen jaren is geïnvesteerd in het toerusten van crisisfunctionarissen. Dit komt zowel de veerkracht van de crisisfunctionarissen als de continuïteit van de crisisorganisatie ten goede. Naast het vierjaarlijks actualiseren van het Regionaal Risicoprofiel, Regionaal Beleidsplan en Regionaal Crisisplan is er gewerkt aan planvorming op specifieke thema's. Ondertussen zijn er zestig plannen opgesteld in samenwerking met relevante crisispartners die actueel worden gehouden. Het gaat dan om multiplannen voor de voornaamste risico's in de regio, informatiekaarten voor risico's, objecten en procedures, strategische checklists, beheerdocumenten, handboeken en procesbeschrijvingen. De afgelopen periode is bijvoorbeeld het Landelijk Crisisplan Extreem Geweld en Terrorisme vertaald naar het Regionale Multiplan Extreem geweld en Terrorisme. In 2023 en 2024 zijn veel plannen geactualiseerd en bijgewerkt. In samenwerking met het Hoogheemraadschap van Delfland is het Multiplan Extreme Neerslag opgesteld. Dit plan is, zoals ook al eerder geschreven, gebruikt als basis voor verschillende operationele, tactische en strategische multidisciplinaire oefeningen in 2024.

Informatiemanagement is een steeds belangrijker crisisbeheersingsproces als het gaat om de continuïteit van de crisisorganisatie. In samenwerking met Veiligheidsregio Hollands-Midden wordt toegewerkt naar het veiligheidsinformatieknooppunt (VIK). Met het VIK wordt de informatiepositie van de veiligheidsregio en ook onze crisisorganisatie versterkt. Relevante data en informatie worden aan elkaar gekoppeld zodat er een gezamenlijk veiligheidsbeeld van de regio's ontstaat waarmee er eerder en beter voorbereid kan worden geacteerd. Daarnaast worden de landelijke ontwikkelingen rondom informatiemanagement, VIK en het overkoepelende KCR2¹ gevolgd door aan te sluiten bij landelijke overlegtafels. Daar is bijvoorbeeld gewerkt aan het aansluiten van steeds meer crisispartners op LCMS, de tool voor een online netcentrische werkwijze. Ondertussen zijn politie, waterschappen, defensie, Salvage, de Nederlandse Reddingsvloot, het Nederlandse Rode Kruis, SIS (slachtofferinformatie systematiek), netbeheerders,

¹ Knooppunt Coördinatie Regio's-Rijk

verschillende drinkwaterpartijen, Rijkswaterstaat, omgevingsdienst DCMR en de Douane aangesloten op de Landelijke Voorziening Crisisbeheersing (LVCb).

Crisiscommunicatie is ook een van de crisisbeheersingsprocessen met een belangrijke rol in de crisisorganisatie. De inspanningen op het gebied van crisiscommunicatie zijn na voorbereiding in 2023 vanaf 2024 geïntensiveerd. Met deze extra inzet is enerzijds meer capaciteit om het netwerk van lokale, regionale en landelijke actoren te verbinden waardoor deze tijdens een crisis zijn voorbereid op samenwerking. Daarnaast is met deze extra inzet in 2024 een nieuw kader crisiscommunicatie ontwikkeld en opgeleverd. Dit kader legt de basis voor de doorontwikkeling van crisiscommunicatie waarin zowel de veranderende maatschappelijke behoefte aan crisiscommunicatie als de arbeidsmarktvragestukken van communicatieprofessionals een rol hebben.

Preventie en voorbereiding

Er worden niet alleen in de voorbereiding op rampen en crises stappen gezet, maar ook binnen risicobeheersing wordt hard gewerkt deze beleidsperiode. Dit wordt gedaan door vroegtijdig aan te schuiven bij omgevingstafels binnen de negen gemeenten. Hiermee kan de expertise over het zo veilig mogelijk inrichten van de leefomgeving in het beginstadium worden meegenomen. Daarnaast is het netwerk binnen de negen gemeenten uitgebreid waardoor de VRH en de gemeenten elkaar beter kunnen vinden op het gebied van de fysieke leefomgeving. Er is een document vastgesteld waarin de werkafspraken beschreven staan tussen de gemeenten en de VRH.

Communicatie speelt tijdens rampen en crises een grote rol, maar ook in de preventie ervan. Waar crisiscommunicatie zich richt op acute incidenten, voorziet risicocommunicatie bewoners in de bewustwording over potentiële risico's gebaseerd op het (zorg)risicoprofiel. Om de bewoners van onze regio bewuster te maken van de potentiële risico's, worden het platform HaaglandenVeilig.nl en diverse sociale mediakanalen gebruikt. Daarnaast wordt steeds meer aandacht besteed aan specifieke doelgroepen. Ook zijn er veel landelijke ontwikkelingen op het gebied van risico- en crisiscommunicatie die gevolgd worden door onze deelname aan het landelijke netwerk risico- en crisiscommunicatie.

In de regio zijn er jaarlijks zo'n 65 evenementen die worden aangemerkt als risicovol. Dit zijn evenementen waarbij er kans is op een aantasting van de openbare orde en veiligheid en waarbij operationele voorbereiding en inzet van één of meer hulpverleningsdiensten als voorstelbaar of noodzakelijk wordt geacht. Twee grote en bekende evenementen met deze classificatie zijn Veteranendag en Prinsjesdag. Deze evenementen worden dan ook jaarlijks multidisciplinair voorbereid. In 2024 is ook de Tour de Femmes in samenwerking met Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond voorbereid. Hoewel de NAVO-top in juni 2025 plaatsvindt in onze regio, is ook de voorbereiding hierop in 2024 in volle gang.

Vooruitblik

Ook in 2025 en 2026 wordt hard gewerkt om binnen de multidisciplinaire crisisbeheersing weer een stap vooruit te zetten rekening houdend met de ontwikkelingen op dit gebied. Een voorbeeld hiervan is het opstellen van een multiplan voor de gevolgbestrijding van digitale verstoringen (cybercrisis). Daarnaast is aandacht voor de continuïteit van de eigen organisatie door de continuïteitsplannen te actualiseren of uit te breiden waar nodig. De focus in 2025 zal voor een groot deel van de organisatie liggen op de eerder genoemde NAVO-top in juni. Uiteraard worden er ook weer oefeningen georganiseerd voor alle crisisteams waarbij specifieke aandacht is voor extreem geweld en terrorisme. Dit is één van de voornaamste risico's uit het regionaal risicoprofiel. In 2025 en 2026 wordt ook gewerkt aan een nieuw risicoprofiel, beleidsplan en crisisplan.